

Діло

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. по-
в. Конт. почт. шани. 504-060.
143-322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Німечці 1 долар, фран-
ції, Голландії, Бельгії 20 фр.
фр. Чехословаччині 30 ч. к.
— в усіх прочих краях по
7-50 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
„Друкарні“ 29-26.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Свято на Маківці.

Свято на Маківці відбудеться цього року в
неділю 4. серпня.

ПРОГРАМА:

- I.) Год. 7.45. Процесія із поблизьких сіл виру-
шать на Маківку.
- II.) Год. 10.30. Полева Служба Божа.
- III.) Під час Служби Божої буде вистолешена
проповідь.
- IV.) По Службі Бжій буде відправлена папа-
хита за полатних У. О. О.

Зазначуємо, що стрийське Староство дало до-
звіл на це свято під умовиною, що воно буде ма-
ти характер суто релігійний і що не буде демон-

страція свідомих українців проти польської дер-
жави.

Тому, що цього року припадає 20-ліття боїв
У. О. О. на Маківці, свято повинно бути велича-
віше, ніж попередніми роками. Тому запрошує-
мо українське громадянство взяти численну у-
часть у святі й доказати цим солідарність з ідеа-
лами, для яких боролися й віддали своє життя
герої на Маківці.

В кожному поблизьким селі завязався комітет,
який має подбати про пічліги д. учасників
свята.

За Виділ Філії Т-ва Охорони Воєнних Могил
у Сколім:

о. М. Мосора, голова. Волод. Вучкович, секр.

У розгарі воєнних приготувань в Африці.

ЧОРНІ ПРОТИ ГНЕТУ БІЛИХ.

РИМ, 27. 7. ПАТ. „Джорнале д'Італія“ в
кореспонденції з Гаррасу про промову, що П
вигословив абісинський цісар в тому місті на
тайних зборах провідників племен, повідомляє:
Цісар Абіссинії назвав майбутню війну початком
боротьби чорних проти гнету білих та вислов-
лювався з великою ненавистю до Риму. Він до-
магався від присутніх, щоб дотримали йому
вірності та були незломними у боротьбі проти
Італії. „Джорнале д'Італія“ коментуючи цю ін-
формацію, стверджує, що подорож цісаря до
Гаррасу мала на меті викликати протиталій-
ські настрої в прикордонних провінціях. Сло-
ва, що Іх сказав цісар про боротьбу чорних
проти білих — пише „Джорнале д'Італія“ —
повинні зацікавити всі ті держави Європи, що
мають свої посілості в Африці.

НЕ ДОЗВОЛЮ НА БРУТАЛЬНУ ІНТЕРВЕНЦІЮ.

ПАРИЖ, 27. 7. ПАТ. „Парі Соар“ оголошує
інтерв'ю спеціального висланника з абісинським
цісарем. Хоч абісинський цісар знаменито знає
французьку мову, згідно з приписами абісин-
ського протоколу розмовляє за посередницт-
вом свого шефа протоколу.

На запит, що думає про останній виступ
Мусоліні, цісар відповів: Нашої античної ци-
вілізації не можна негайно змінити, щоб не на-
разити край на поважну небезпеку.

Мусимо перейти повільну еволюцію, що
вже зачалася. Мусимо ще багато зазнати, щоб
довести її до кінця. На всякий випадок ніколи
не дозволю на брутальну інтервенцію чужої ве-
ликодержави, під покривом приспіння тієї
еволюції. Це була би образа для гідності краю.
Я переконаний, що умовини війни будуть дуже
некорисні для італійської армії. Італійські від-
діли натиснуть в горах на непередбачені пе-
решкоди. Італія не зможе використати свого
аспективного озброєння. На пустині Огаден зов-
сім нема питної води. Італія старатиметься зати-
гати в свої ряди мешканців Сомалі й Еритреї,
щоб винагородити ті поважні втрати, які за-
знала вже від хворіб у своїх військах, але я сум-
ніваюся, щоб ті воювали були лояльні, коли ста-
нуть до боротьби з братами тієї самої раси. А

бісинська армія буде поділена на 7 корпусів під
командою 7 абісинських командантів. Цісар жа-
лівся на недостачу муніції, головню на забо-
рону привозити муніцію до Абіссинії, та на
зрівняння контрактів з закордонними фірмами,
що постачали зброю. Висловлюючи своє до-
віря до рішення Ради Ліги Націй, володар А-
біссинії заявив: Ніяка територіальна ані госпо-
дарська концесія в користь Італії не є можли-
ва. Якщо зачнуться бої, я буду першим воюю-
чим, та ділитиму долю своїх людей.

ПАТРІОТИЧНІ МАНІФЕСТАЦІЇ В РИМІ.

РИМ, 27. 7. ПАТ. Вчора відбулися на голо-
вних площах Риму збори, з метою задемонстру-
вати, що італійський народ готовий піднятися
завдань, які поставити йому Мусоліні, та гото-
вий піти за ним, доки він прикаже. До юрби
промовляли чільні фашистські провідники і
кол. комбатанти. Маніфестації починилися що-
йно вночі великими зборами на площі Ко-
льонна. Юрба горяче маніфестувала в честь Му-
соліні.

ПАРИЖ, 27. 7. ПАТ. Аваз повідомляє з Ри-
му: Атмосфера відпруження, що зазначилася
вчора з приводу поголосок про відновлення
праць італійсько-абісинської комісії триває
коротко. Здається, що відновлення праць тієї
комісії стає щораз більш проблематичним.
Скликання Ради Ліги є конечне. Італія буде
правдоподібно репрезентована й обстоювати-
ме за тим, щоб обмежили дискусію.

ПАРИЖ, 27. 7. ПАТ. Аваз повідомляє з Ад-
діс-Абеби: В столиці Абіссинії спокій. Нема ні-
яких проявів ненависті до чужинців. Насе-
лення бере участь у патріотичних маніфеста-
ціях і пильно сторожить за розвитком подій. О-
фіційні абісинські кола твердять, що довіз
зброї до Абіссинії припинили на 10 місяців.

ГАНДІ ЗБИРАЄ ФОНДИ ДЛЯ АБІСИНІЇ.

ЛОНДОН, 27. 7. ПАТ. „Дейлі Телеграф“
повідомляє з Калькути, що політика Італії су-
проти Абіссинії викликає там велике напружен-
ня. Загально думають, що Індія, як член Ліги
Націй, не можуть бути байдужі до конфлікту.
В Індіях організують формації абісинського
Червоного Хреста, а Магатма Ганді сам бере у-
часть у збірці фондів для Абіссинії.

Провідник католиків творить уряд у Голандії.

ГАГА, 27. 7. ПАТ. Кабінет Колітта подався
до димісії. Королева Вільгельміна припоручила
створити новий кабінет представників католиць-
кої фракції у Палаті Альбертес, на підставі

найширшої парламентарної коаліції. Королева
висловила побажання, щоб у найближчих днях
повідомили її про вислід. Публична опінія є на-
строєна скептично щодо шансів місії Альбертеса.

Протигітлерівська демонстрація комуністів.

НЮ ЙОРК, 27. 7. ПАТ. У хвилині від'їзду па-
роплав „Бремен“, комуністи організували ма-
ніфестацію проти нац.-соціалістів. В демонстра-
ції взяло участь більш як 1000 осіб. Багато мані-
фестантів здерлося на чердак корабля, адерли ні-

мецький прапор та вкинули його до ріки Гудзон.
Більш як 150 поліціантів, 100 тайних агентів і 25
кінних поліцаїв заатакували маніфестантів. Счи-
нилася стрілянина. Одна особа пострілена.

— 0 —

Центральний Кооперативний Банк

„Краєвий Союз Кредитовий“ у Львові,
вул. Третого Мая 15.

приймає вкладки ощадності і як централь кредит-
това для українських кооперативів всіх видів уділяє
кредити на піднесення господарства і промислу.

Добро нації

залежне від сповнювання громадянами
всіх національних обов'язків. Таким обо-
в'язком кожного українця є забезпечити
в дозволений законом 1/2 частині вартості
своїх будинків в

Товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР“,
у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Митрополитові.

Львів, 27. липня 1935.

70 літ життя — це великий шмат часу. Це
подвійно довга дорога, коли прийшлося пе-
рейти її в половині у XIX столітті і в половині
у XX-му. Це непомірно важкий тягар на раме-
нах, коли вже 47 літ тому ті рамена були акри-
ті чернечою рясом, коли вже 36 літ тому по-
крив їх єпископський омофор і коли вже 34
роки приходиться спіратись на митрополитичо-
му жезлі. 70 літ життя — це для кожної окре-
мої людини і для кожного народу великий
шмат часу, це здоровий кусень дороги. Але
подвійно й потрібно треба і час і дорогу раху-
вати, коли треба щойно пробивати стежки і
йдучи невтомно вперед — раз-у-раз стрічати
непереможні перешкоди і — розпочинати до-
рогу наново. 70 літ життя — це скрізь у світі
книга великих трудів і досвідів. Наскільки
більші вони, коли річ іде про ту закутину сві-
та, у якій знаходиться Галицька Земля і де жи-
ве український народ! Наскільки вони більші,
коли річ іде про людину, якої імя не тільки не-
розривно зв'язане з долею самої Галицької Зем-
лі, але й з долею цілої нації, поділеної кілько-
ма кордонами і розбритої по широкому світі.

Імя Митрополита Шептицького не є власні-
стю лише галичан греко-католиків. Те імя є
власністю всіх українців, які вимовляють його
з тією найбільшою пошаною, яка належить лю-
дині, що силою своєї індивідуальності видиг-
нула своє становище на недосяжні досі висоти
— незалежно від усіх найбільших правно-
формальних обмежень — і надала йому стано-
вищу небувале досі значіння у двох ділянках,
від яких залежить існування нації: релігійно-
го світогляду та культурного розвитку. Митро-
полит Шептицький — це не значить єпархіаль-
ний владика, ані навіть владика стільки-то е-
пархій. Митрополит Шептицький — це значить
голова Церкви, в якій гармонійно об'єднаний
християнство та український національний дух.
Митрополит Шептицький є символом змагання
до соборності українського духа; це вірність
канонам Церкви та ідеалам Нації; це символіза-
ція постаті єдності церковно-національної, це
символ і повороту старої української шляхти
до рідного народу, і відновлення старих украї-
нських традицій, і символ вірності народу Цер-
кві та служби Церкви народові.

Здається нам, що коли хто починає вчис-
лювати при імені Митрополита Шептицького
якби його жертвенність, харитативної діяль-
ності чи доказів опіки над мистецтвом і мис-
тями, той баналізує його історичне значіння.
Те значіння визначають передусім такі дати й
факти як: виступи Митрополита в справі украї-
нського університету, виступ у справі реформи

З польської преси.

Інтерв'ю Митрополита Шептицького у „Бюлетині П.-У.“

Останнє число варшавського „Бюлетеню Польсько-Українського“ з 28. ц. м. приносить обширну передову статтю, присвячену 70-літтю Митрополита (архефуремо її агодом) та окремо інтерв'ю свого представника з Митрополитом. ЙЕ. Митрополит висловився про роль того часопису:

— Застрягаю на кількатижневий відпочинок у гори (казав Митрополит), колиж я все-таки, серед навалу праці, зв'язаної з моїм віздом, рішився прийняти Вас, то тому, щоб дати вислів свій справжній симпатії для всього, що нове, трудне та — конечно. Вважаю, що таку нову, сміливу та відповідальну перед історією місію виконує „Бюлетин Польсько-Український“. Я переконаний теж, що праця Панів не є легка. — казати правду і нам і своїм землякам. — у часі, — коли правду не завжди люблять і незавжди охоче слухають. Читаючи „Бюлетин“ не раз вичуваю, що не одну гірку правду старається, на нове, подати в такому опітку, щоб можна її проковтнути. і що не раз панове мовкнуть у похвалі речення.

— Чи йЕксцеленція може додати вам вітаги ствердженням деяких успіхів нашої праці?

— Безперечно: можна відчуті деяке відпруження у польсько-українських відносинах. Маю враження, що обидва громадянства є вже втомлені вестерним ставом, який тріває вже стільки літ. Однак не обманю себе, що є тут ще величезне поле для праці над усуненням взаємного недовіря, взаємної нещирости, жалів і — на жаль — страшенно багато слухних претензій. Ї ще ве-

личезне поле зробити те, що мусить бути зроблене для добра взаємини обох великих народів, які з волі Провидіння живуть і мусять жити поруч себе і з собою. Ось знову поле праці для Вашого часопису, який очинице дорогу з буряну неохоти, упередження та непорозуміння.

— Чи йЕксцеленція не бунд ласкаві висловитися на тему доріг і способів нормалізації польсько-українських взаємин?

— Ваше питання входить в ділянку, яку я пильно омніаю: ділянку політики. Вважаю, що природно висловлюватись мені та про тему це тимбільше зайво, що при кермі уряду і національної політики стоять тепер мужі, які висловлюють свій поважний підхід до української проблеми, що й по українській стороні знайде прихильний відгук. Треба молитися до Всевипиного, щоб ті зусилля і добрі заміри не були змарновані, ані знівечені. Зі свого боку можу звернути увагу напр. на байдужність польського громадянства для справ духової і матеріальної української культури: яка напр. величезна скількість поганенької чужомовної літературної продукції знаходиться польських перекладачів і читачів, а тимчасом українська література для польських видавців і громадянства зовсім не існує! Таких прикладів зовсім ненормальних відносин можна вавести більше. Може би панове пробували щось зробити в тім напрямку... — закінчив Митрополит, прохаючи з усмішкою представника того часопису відвідати його після повороту з відпочинку.

Жадайте всюди!

найкращу рідку, пасту і порошки до чищення металів і посуду — та смар до лещат. 440 34-7

„СІЛЬВА“

Львів, Бандурського 3.

Відозва.

Будинок Шпиталю „Народньої Лічниці“ імені Митрополита Андрея Шептицького, як відомо, вже під дахом. Однак з огляду на переважну економічну кризу припинено, на жаль, його докінчення. Наша суспільність всеж таки не може дозволити, щоб присвячений Достойному Ювілятові пам'ятник лишився невикінченим. Ми не сміємо стати перед хінцем дороги і мусимо безумовно як найскорше довести розпочате велике діло до успішного кінця! І саме, колиб ми тепер, мимо незвичайних труднощів, викінчили наш шпиталь, ми далиб найкращий доказ великого пієтизму для нашого Ювілята і правдиво християнської любови та милосердя для наших бідних недужих. Легко будувати величаві палати з державних грошей, але нелегко стягнутися з останнього, і свій гріш, причаєний може на кусник сухого хліба для себе і своїх дітей, віддати ще біднішому, бо недужому ближньому. Перед народом, хоч і недержавним, що такі діла творить, кожний мусить склонити голову з тим більшою пошаною.

Для того пожертви, хоч би найдрібніші, але пливучі з усіх сторін, де українське серце палає любовю для нашого Архипастира і для терплячих наших бідних, не повинні ніяким чином зупинитися навіть на хвилину!

За дозволом Митрополитичного Ординаріату (ч. 6830/Д.Ц.), прохає підписана Рада Тов. „Народня Лічниця“ оо. парохів, улаштувати в дні 28. ц. м. у парохіальних церквах збірку на докінчення будови шпиталю Митрополита Андрея, тимбільше, що годі припадає 70-літня річниця уродин Достойного Ювілята. Суми, що вплинуть із збірок, просяться пересилати до Земельного Банку у Львові, на конто будови Шпиталю.

Крім цього багатіші наші установи й одиниці повинні одноразовими більшими дарами помогти негайному викінченню нашого шпиталю в такий спосіб: Товариство „Народня Лічниця“, як власник шпиталю, рішило завести окремі ліжка, названі іменами їхніх жертводавців-фундаторів, а імена ці, по вічні часи, вирити на мармурових табличках, помішених над тими ліжками. Крім того буде поміщена табличка у вестибулю шпиталю, на якій будуть увіковічені імена фундаторів. Позатим предвиджене є уділювання знижок на оплати за лікування хорих, примішених на тих ліжках відповідно до есенгуального побажання фундаторів. Фундування пам'яткових ліжок уважає Управа „Народньої Лічниці“, як причинку до будови шпиталю. Ра-

Перед поверненням монархії у Греції.

АТЕНИ, 27. 7. ПАТ. Бурмістр Атен, що приїхав до Потрос заявив, що теперішній момент є догідний для реставрації, але остаточним суддею у цій справі буде варі.

АТЕНИ, 27. 7. ПАТ. До Атен вернувся з закордону Кафандаріс, провідник опозиції. В розмові з представниками преси Кафандаріс заявив, що він в Парижі бачився з Бенівельсом. Головним предметом їх розмови був плебісцит. Оба дійшли до висновку, що справа плебісциту рішиться в Атенах. Кафандаріс сказав, що не боїться за те, щоб монархію привернули при допомозі державного перевороту.

Сефуліс, представник ліберальної партії заявив, що з приводу міністеріальної кризи положення стало непевне і справа державного устрою хитається, що зовсім не є згідне з національним інтересом. В дійсності тепер зовсім не йде про вибір між республікою і коронованою демократією, але радше між республікою і корованою диктатурою Конділіса. Він здогадується, що глибше врозуміння національного інтересу доведе оста-

точно до похенання плебісциту. Однак, коли би всупереч усім сподіванням дійшло до плебісциту, візьмемо в нім участь у боротьбі в користь републики та оборони національних свобод.

АТЕНИ, 27. 7. ПАТ. Прем'єр Дальдаріс заявив представникам преси, що події останніх днів у нічмі не змінили замірів уряду в справі переведення плебісциту. Плебісцит відбудеться в означенім речинні з усіми гаразтами. Зміна може наступити тільки на основі рішення національних зборів, але тієї есенгуальности тепер не передбачується.

ЯПОНСЬКІЯ ПОРОШОК

БЕВІВАЄ

КАТО

КОМАХИ І ХРОБИ

AZUMI & Co. Ltd OSAKA

15-20

ВАСИЛЬ МАКОВСЬКИЙ.

19)

ГМІНД.

ТАБОР УКРАЇНСЬКИХ ЗБІГЦІВ І ВИСЕЛЕНЦІВ У ЧАСІ СВІТОВОЇ ВІЙНИ 1914—1918.

Спогади зперед 20-ти літ.

П'ятнистий тиф поборено і він у другій половині серпня майже вигас. Проте інші пошесні недуги — одра, бігавка, дава — лачно ширилися. Санітарний шеф д-р Кольгрубер при нагоді лікарської візитації табору в дні 20. серпня 1915 р. у роздратуванні назвав табор — „одною великою стайнею...“, а супроти лікарів поведився так докірливо, навіть дерзко, що вони постановили внести на нього жалобу до намісництва. Гострий і рішучий виступ д-ра Ціпановського, що саме в тому ж часі прийшов до табору, відвів їх від заміру.

Саме серед найбільшого розгару всіляких пошесних недуг, явився в таборі лікар з Городенки, д-р Іван Ціпановський, особа чільна у знанні та відома з характерности й рішучости. З погляду виселенецької недоли була його поява в гміндівському таборі епохальною подією. Він не оглядався на задні колеса, ні на титули, за котрими інші лікарі вганялися, не числився з симпатіями в „гори“, ще менше з антипатіями у „сво-їх“. Він мав намічену одну ціль: як не як — утримати життя і здоров'я виселенецьких мас,

що їх в тому часі хвороби лачно десяткували. Сказати, що лиш в одному — для прикладу — дні 1. листопада 1915 р. померло в таборі 40 дітей; 12. наших і 38 словінських та хорватських! У тому дні мав табор 23.000 душ населення; наших 10.000, хорватів і словінців — 11.000, решту творили італійці, та якоесь винятково і румуни, яких за кілька днів вивезли.

Дня 9. листопада показалася в таборі ще й віспа, привезена хорватами. Тих треба було зовсім відокремити, що не приходилося легко. Не підчинялися ніяким санітарним зарядженням, нехтували всі дезинфекційні й ізоляційні накази, недуги затаювали, а нехлюйство між ними було мерзенне. Д-р Ціпановський це перепер, що зайняті ними секції обставила і їх сторожила військова варта; санітарні візити по бараках відбувалися в супроводі жандармів і війська, котрі силою мусіли відбирати недужі діти і відставляти до шпиталів. Те все діялося при таких вересках, голосіннях і проклинах, як би хто вирізував увесь барак. З такими труднощами мусіли боротись лікарі й управа, бажаючи рятувати загрожений табор.

Д-р Ціпановський, де було треба, був безоглядно ляпідарний. Завважив нпр., що декотрі молоденькі лікарки, які самостійно вели шпиталі, не мали ще виробленого, до цього потрібного досвіду і — завважив промахи. Підніс це безоглядно на спільній конференції лікарів. Був ве-

ликий шум, а то й образи... Дарма; д-р Ціпановський не трапляв у порожню; мав докази.

Виступив він також гостро й успішно проти всяких історій та приключок з доглядачками-жалібницями на еротичному підкладі, які тоді розвинулися, і з котрих деякі замикалися в чотирьох стінах, інші відбивались по таборі голосним відгомном, а було, що й драстично кінчалися. Бо треба знати, що доглядачок-жалібниць, які набіралися з різних суспільних кругів (чеських і німецьких), було в таборі поверх двісті. Всіляке між ними водилося.

Така „неделікатність“ не добувала д-рові Ціпановському популярности серед „інтересованих“, зате зеднувала йому довірливість, згодом і любов народніх мас, котрі, не зважаючи на його різку, а то й гостру поведінку, відчували в ньому свого доброзичливого приятеля. Він не винював своїх лікарських обов'язків — як це зачерпував своїх лікарських обов'язків — як це зачеплювали інші — голословною радою або німою рецептою, знаючи згорі, що вони не будуть, бо не можуть бути, виконані, але сягнув до самих основних причин безхосенности лікарських заходів — до недоцільних і недостаточних харчів, приміщень і зодягень. Вимагав створення таких умовин, щоб лікарські заходи й ради, головни в доцільному відживлюванні, могли бути виконані. А це була найдразливіша струна, якої найтихший бренькіт дразнив уха і набавлював безсонности панів з таборової „харчевої компа-

да „Народньої Лічниці“ назначила суму 2.000 зол., як мінімум до уфундування одного пам'яткового ліжка. Якщо хто пожертвує суму 10.000 зол., тоді іменем фундатора буде названа ціла селя.

Управа „Народньої Лічниці“ не сумнівається, що й у нас знайдуться такі жертводавці, як це діється в інших народів, де подібні заведення опираються на того рода жертвах.

Управа „Народньої Лічниці“ просить скласти заяви злочини жертв під адресою: Львів, Петра Скарги ч. 4. Грошові суми проситимуться складати на conto „Народньої Лічниці“ в центральних фінансових установах: „Дністер“, „Земельний Банк“, „Народня Торговля“, „Центробанк“.

За Ряду Товариства „Народня Лічниця“ у Львові:

Володимир Децикевич, в. р., голова; О. Юліян Дзєрович, в. р., містоголова; Д-р Ярослава Рудницька-Криштальська, в. р., секретар; Д-р Тит Бурачинський, в. р., скарбник; Михайло Стефанівський, в. р., господар.

Члени Ради:

Михайло Галібей, в. р.; Д-р Василь Кашубинський, в. р.; Д-р Леонтій Максимонько, в. р.; Д-р М. Музика, в. р.; Д-р Олександр Надрата, в. р.; Д-р О. Подолінський, в. р.; Іван Стернюк, в. р.; Інж. Р. Сенишин, в. р.

Правдиво гарне срібло

ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ

Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21. (Рік осн. 1880). — Тел. 6-74. Можна дістати у всіх більших ювелірських магазинах в цілій країні. 313 46—50

Дозброєння в Еспанії.

МАДРИТ, 27. 7. ПАТ. Спеціальним декретом уповноважили міністра війни, щоби поробив закупки для озброєння війська на суму 1.100.000 пезетів. Мають закупити 15.000 гранатів 50 мм. і 5.000 81 мм.

Добре свідоцтво — Практична нагорода

ФОТОГРАФІЧНИЙ АПАРАТ

Найновіші моделі всіх фабрикацій поручає

43/91 а **найдешевше** 10—10 у найбільшому виборі

„ФОТО-РАДІО-ПАЛАС“

Львів, Марійська площа 8 — (Д-м Шпрехера).

ній“. А щож казати про таке голосне і непошадне валення в неї, як це робив д-р Ціпановський! Це не переборщена заввага, що половина тих які пережили гмідівське таборове лихоліття, завдячувала це енергійним і сторожким заходам д-ра Івана Ціпановського за якість і скількість харчів. Тому нехай цей сполин буде за китичку квітів вдяки й подяки від тисячних десятків нашого й хорватського народу на його передчасну могилу на коломийському кладовищі.

Хоч зразу ці непошадні виступи дерли по кишках верховодні особи, проте вони мусіли з ними поважно числитися. Д-р Ціпановський не дав себе ні зацяткати обіцянками, ні залакати дешевенькими погрозами, де йшло про борню за здоров'я і життя виселенецьких мас. Може чужинець цьому й дивувався — ми, „свої“ не повинні, — що неприкидана простолінійність д-ра Ціпановського находила більше пробачності й послуху у чужих, як у своїх, з котрими — в інтересі народнього здоров'я — доводилось йому не раз зводити сукристі дерези. Коли напр. у вересні 1916 року лежало хворих на одру дітей поверх 900 душ і не було їх де розмістити, а щодня прибували нові валки недужих, зажадав д-р Ціпановський тимчасового опорожнення чотирьох бараків, де були приміщені хлопчачі захисти (так звані „Норт-и“), на поміщення недужих на одру дітей. До того жадання управа — байдуже, що нехоче — прихилилася. бо іншого ви-

ходу не було, а пошесть не чекала. Одні захисти мали таке урядження, що їх можна було як стій для тої цілі вжити. Та за цей, з погляду лікарського зовсім зрозумілий проект стрінувся д-р Ціпановський з такою завзятою і непересадною ворожнечою частини своєї власної інтелігенції, що аж справа опинилася з одного боку в Культурній Раді, з другого у віденському намісництві. В намісництві представлено цей проект як несущий і недоцільний, в Культурній Раді, як „антипатріотичний“ злочин... Памятні слова почув тоді д-р Ціпановський від одного вищого інтелігента, котрому вияснював доконечність такого надзвичайного засобу боротьби з жакливою пошестю:

„Властиво не розумію, чому Ви так завзято розшибаетесь за їх здоров'я!“

Д-р Ціпановський цим сильно збентежився: — „Я сюди не прийшов наживатись, ані критись як „необхідний“ перед військом, лиш рятувати мій нарід від загибелі; в мене шпиталь — перед захистом!“ — сказав у найвищому обуренні і гримнувши дверми, вийшов.

Хто має зрозуміння для суттєвого значіння в часі війни, вислову „необхідний“, той зрозуміє і підклад тієї цілої опозиції. Та д-р Ціпановський поставив на своєму. Жала підпольної і позаплічної кампанії, яка тоді залюбки в таборі управлялася, були супроти нього за слабкі, якщо не безсилні.

(Далі буде).

Надзбручанське село Токи.

Замість високої політики — вакаційний репортаж з дошками забитої провінції.

IV.

ПОЛІТИЧНІ ВІДНОСИНІ.

Національна свідомість села розвинута дуже високо. Під оглядом національного усвідомлення село зробило в останніх 20 літ величезні поступки. Історичні події на тісній території Галичини і події національної революції на Великій Україні 1917-21 р. зробили своє. Село з натиском підкреслює свою українськість; наприклад, загальна регенерація української народньої ноші про будні і свято є одним з маркантних, вже цілком свідомих, навіть демонстративних проявів розвинутої тієї національної свідомості.

Знаменний є в тому відношенні також голод села на національну газету і книжку. Село читає дуже радо. Нема сумніву, що при досить високій матеріальній рівні села, моглоб тут бути куди більше передплатників української національної преси, як є в дійсності. У зв'язку з тим зважусь на твердження, що помімо значної розбудови української преси в останньому десятилітті, наше село ще не має „своїх“ газет. Ще найбільше читають на селі „Народню Справу“, „Наш Прапор“, „Громадський Голос“ і останньо — „Батьківщину“. Але всі ці газети виявляють низку недочетів, які ще далеко не дозволяють назвати якунебудь із них цією газетою, яка є на нашому селі потрібна. „Народня Справа“, яка мала всі шанси розвинути в оту національну селянську газету, яка є на потребу, останньо чогось сильно померкла, просто застигла у своїй первісній редакційній формі. Ця газета не пішла рівнобіжно з розвитком села в останньому десятилітті. Її освітній і політично-інформативний матеріал є вже нині занадто примітивний; крім того газету в її нинішній редакційній вигляді придушує „конкурсний“ матеріальний нагородний матеріал. „Громадський Голос“ відстає соціал-радикалізмом. Великою обіцяницею була ще перед пів роком „Батьківщина“ — в останніх часах сильно підупала та втратила на популярності завдяки своїй партійницькій псевдонаціоналістичній демагогічній агітці. І хоч як це може буде звучати парадоксально, всеж, дійсність є ота, що помімо пересичення нашого ринку газетними видавництвами, наше село ще не має тієї своєї газети, якої потребує.

Знаменне для масового пробудження політичних і суспільних заінтересовань сучасного українського села є те, що по читальнях та інтелігентських приватних домах селяни питають передовсім за історичною повістю або популярною книжкою на суспільні теми. Чайковський і

Кашенко є ще й досі великим читальняним козирем. Підходить доба і настрій, що вимагає українського Сенкевича. І ще одне цікаве: вимагають обов'язково книжки, в якій — „наші виграють“. Люди не хочуть читати річей, які кінчаються трагічно, а особливо річей, які виявляють наше розбиття, сварки, отаманію, крамоли. Люблять натомість річі, в яких змальовано сильні пориви нашого елементу, єдність зусиль, переможність змагань. Цікаво, що всякі річі, в яких основі лежить еротика, щасливі чи нещасливі кохання, тощо — майже не йдуть. Тягне передовсім історична й суспільницька література, як сказано, особливо підкреслювана сила та шляхетність українства у різних його історичних виявах.

Українськість, т. зв. національне почуття само по собі є в думанні місцевого загалу першою і підставовою політичною категорією. Звідси теж село більше чи менше свідомо, але зате тим більше глибоко відчуває потребу одноцілості своєї політичної організованості, себто потребу одної загальної української політичної організації і потреби одного проводу. Для всякого партійницького розбиття, чи там „зріжничкування“ нема тут місця, ані потреби, ані пригосного ґрунту. Село розуміє в засаді тільки те, що воно є українське та інстинктивно бажає одностілого організаційного вислову цього свого підставового політичного почуття. Осьтак, крім малої традиційної жмінки місцевих радикалів і ще так званих „свідомих націоналістів“, село є по суті політично одноціле, організаційно майже нерозбите, дарма, що організаційно-політична свідомість села (у відрізненні до самої його національно-політичної свідомості) є серед загалу ще доволі нерозвинена. Але це є болячка цілої нашої суспільності; піднести наш загал уже подекуди зорганізований в різних частинах площинах суспільного життя на вищий рівень політичної свідомості та зосередженої організованості є бодай чи не найважливішим — і чи не найважливішим — завданням нашого покоління.

До лютого 1934 р. існувала в селі низка українських суспільних та культурно-освітніх організацій; у цьому відношенні село було одним із перших у повіті. І так, була читальня „Прогресу“, „Самоосвітний Гурток“ при читальні кружок „Рідної Школи“, „Сільський Господар“ хор „Бандура“, кружок „Союзу Українок“, рух тов. „Сокіл“ і врешті т-во „Луг“. Праця в товариствах йшла справді дуже інтенсивно. Душею та осереднім нервом організаційного життя в селі був студ. агр. Євген Костецький. Тодішні були особливо горді на свій хор „Бандуру“ і ставили навіть отверто на дискусію питання — „хто його зна, чи наш хор не є кращий від хору Котка“! Істинно, цим хором можна було справляти во хвалитися. Проектувалося розгорнути у дальшому інтенсивну організаційну працю; увага села сконцентрувалася в останніх роках, особливо на справі будови великого поверхового Народнього Дому. Нема сумніву, що цей план був би уповні зреалізований уже в цьому році, якби не дальші місцеві події.

У половині лютого 1934 р. убито в селі у пізній зимовий вечір команданта місцевого поліційного постерунку Й. Глов'яка. Найшли його десь у повіті, закутаного і схованого в соломі, виявилось, що був попроколюваний багнетом, зрештою мав на тілі і в голові кільканадцять глибоких ран, завданих довгою тригранною швайкою. Оце макабричне душегубство впало на село важкою оловяною рукою; поліційний пес з'їздив поліцію як стій до головного справника вбивства, місцевого парібка Петра Флінти. Спосіб виконання душегубства, викликав спершу вражіння та сугестії, що напевно тут ішло про якісь приватні поражунки; ота тригранна швайка не викликала вражіння політичного атентату. Тимчасом уже при першій допиті арештованого Флінти виявилось, що справа має політичний характер. О. У. Н.І

Петро Флінта, що його село — як це виявив процес — від довшого часу підозрівало у кофідентстві і який хотів либонь тим душегубством „реабілітуватись“ з місця видав другогос безпосереднього справника — Олександра Литвина. В зв'язку з політичним підкладом справи

Про „змарнований національний зрив українського народу“.

(З приводу полеміки про Український Національний Конгрес у Києві 1917 року).

У „Ділі“ один газицький українець зробив закид українській наддніпрянській інтелігенції, яка брала найактивнішу участь в національно-визвольній боротьбі в 1917—20 рр., що вона „змарнувала національний зрив українського народу, бо ніби український нарід вимагав самостійної держави та ще й з гетьманом на чолі, а тодішні провідники чи провід мали поборювати ці вимоги народу й тягнули народні маси на шлях соціалізму й федералізму“.

Мала приємність вступати в полеміку з такою тезою. Це так, як і сидати грати в карти з людьми, що грають позначеними картами. Бо коли автор більшовицьку постанову приписує українцям, які з тими більшовиками вели збройну боротьбу, а потому зловдений на цій „науковій“ методі дискусії заявляє, що від його плутанини з цитатами, „на УСДРП, ні п. Феденкові ніяка кривда не сталася“, то він вже тим самим ставить себе за межі поважної дискусії.

Якщо я беру слово в цій справі, то тільки зважаючи на правдоподібну молодість ініціатора дискусії та ще й з тієї причини, що подібні закиди ми досі звикли читати лише на сторінках деякої частини української преси, що вважає допустимими всякі засоби для поборювання своїх ідеологічних противників-українців: наклепи, фальшування цитат, особисті нападки й очернювання всіх „живих, мертвих й ненароджених“ земляків своїх. „Діло“ було виїмком, а тому прошу „audiat et altera pars“.

Найні мудрування на фактичні дані автора останньої полемічної статті про „змарнування національного зриву“ виявляють повне неознайомлення його хочби в загальних рисах із історією відродження українського народу на Наддніпрянщині. Якби він був хоч трохи ознайомлений з цією історією, то ледви чи відважився б писати те, що понаписував у „Ділі“.

Пан Б. і більшість молодого газицької інтелігенції, не знає, як видно таких фактів: На Наддніпрянщині перед 1917 р. не то що не було ніякої української школи, але й навіть сама назва „український“ вважалася протидержавною. Друковане слово в українській мові було дозволене з великими обмеженнями лише в 1905 р., а потім знов заборонене в 1914 р. „Просвіти“, що були дозволені після 1905 р., проіснували яких 5—6 літ, були скарізь на Великій Україні московською владою позакривані. Деж тоді могла набратися національної свідомості, не тільки українська народна маса, але навіть інтелігенція?

Національне освідомлення велось тоді шляхом конспіративним, а тому цілком зрозуміло, що український національний рух не міг бути масовим рухом, а було це своєрідне гуртківство. Тай націоналізм тодішній мав лише риси етнографічно-культурні, ідеалів дальших ніж „українська мова в школі й суді“ майже не ставлено, хоч, правда, говорилося пошепки й дуже довірочно про автономію, відважніші мріяли про федерацію, а самостійність вважалася недосяжною. Зовнішніми проявами української національної свідомості були — вишивана сорочка, борщ, вареники, запіканка. Активні прояви — вистави, концерти, вечерниці й гулянки. І тому кінець. Більше нічого не робилося тими людьми, що звали себе українцями, читали й виписували одиницький український щоденник „Радуга“, що мав коло тисячі передплатників, бо не кожний відважувався виписувати її, а державні службовці, щоб не втратити служби, виписували українські часописи лише на чуже імя. То чи можна говорити при таких обставинах про якусь масову політичну акцію та про національно-політичну організацію широких мас українського народу?

Після революції виявилось, що повним чином лише два українські інтелігенти на цілу Велику Україну ставили питання про самостійність. Отак справа стояла з невеличким гуртком української національної свідомої інтелігенції.

Народні маси були — православні, тутешні, хазли, малороси. Національно свідомі селяни і робітники, які знали, що вони українці були краплею в морі несвідомої багатоміліонної маси.

Такий фактичний стан українського націоналізму й української національної свідомості був до 1917 року на Наддніпрянщині. Після цього твердити, що вже у 1917 р. нарід вимагав самостійної держави та ще й з гетьманом

на чолі, — чи не є занадто сміливо? Звідки нарід міг довідатися про гетьмана? Хіба що пізніше, тоді коли гетьманські „карательні отряди“ біли селян „шомполами“ за „панську землю“, нарід довідався про гетьмана! Алеж після цього, як гетьман був таким способом спопуляризований між українськими селянськими масами, то той нарід, що ніби так побирався за гетьманом, чомусь однодушно повстав проти гетьмана і він мусів тікати від свого народу за кордон.

Тепер дуже легко й вигідно обвинувачувати тодішній провід та обкидувати болотом провідників. Але тодішній провідник Грушевський, учений, історик світової слави, мусів для свого народу, якого провідником він був, написати агітаційну брошуру в 1917 р. „Хто такі Українці і чого вони хочуть?“ Писати не для англіїців, французів, китайців, японців, а для свого народу, якого провідником він був, брошуру на таку тему — хіба це не яскраве свідоцтво про тогочасний рівень національної свідомості українського народу?

Колиб глибше вдумалися в це молоді патріоти з Газицької Землі, то ледви чи зідважились би вдруге кинути каменем у той провід та обкидувати болотом пам'ять провідників національно-визвольної боротьби 1917—20 рр. на Вел. Україні.

І ще одна порада — інформуватися про наше минуле з об'єктивних джерел, а не з тих, хочби й грубих томів, що написані з вузько-партійних мотивів, для викривлення недавнього нашого минулого, якого свідки та учасники ще живуть. Демагогія навіть тоді, коли вона покроплена „науковим“ соссом, дуже шкідлива справа для нашого неокріплого ще національного організму.

Щож до „промарнованого зриву“, то повстає питання — чи справді такий зрив промарновано та хто його промарнував? Що не було та й не могло бути ніякого національного зриву мас, то це видно з коротенької згадки про стан національної свідомості. Не національний зрив, а пробудження свідомості. Це було на Великій Україні! Що невеличка горстка національно свідомої інтелігенції на Наддніпрянщині нічого не змарнувала, доказом того є темпо національного пробудження. Бо коли за час небагатьох тижнів і місяців інтенсивної праці групи інтелігенції перетворюється маса православних, тутешніх, хазлів і малоросів у міліони українців, а коли домагання „заведення української мови в школі й суді“ переходять у домагання самостійної держави — то нічого не

змарновано ані тодішнім провідом ані тією генерацією української інтелігенції, що брала активну участь у цьому національному пробудженні українського народу на Наддніпрянщині.

Для цієї освідомлюючої праці було дуже мало часу. Від 1905 до 1917 р. був період конспіративно-національно-освідомлюючої праці, а велася ця праця лише в гуртках і мала характер переважно національно-етнографічний. Лише в 1917 році українська інтелігенція мала право для вільної й активної національно-визвольної праці. Пізніше розпочалася війна з більшовицькою навалою. Тому нема чого кидати обвинувачення українській інтелігенції, а скорше претенсії за змарнування національних сил треба спрямувати до гетьманату. Бо в 1918 р. вже зросла була національна свідомість українського народу, були пригодні умови для творення української військової сили, але тоді замість організації українського військового збройного корпусу, а українські військові відділи розбройовано.

А коли вже розпочалася писанина про марнування національного зриву на Наддніпрянщині, то це дало нам право торкнутися також і Галичини, нашого Піємонту. Там уже від 1848 р. могла легально розвиватися українська культура й ширитися національна свідомість, у таких приблизних умовах, як на Наддніпрянщині від 1905 р. Навіть у кращих, бо в Галичині могло навіть повстати українське шкільництво, тоді коли на Наддніпрянщині українське шкільництво існує лише від 1917—18 року. Чим же тоді пояснити, що тепер, на Галицькій Землі, як видно із друкованих матеріалів у „Ділі“ — „повіти у світі статистики“ — ще тепер подають дві матерії мови — українську й руську? При чому кількість, як одних так і других є майже рівна.

Якби галицька націоналістична молодь, замість того, щоб марнувати час на безплідне поучування старшої української генерації, азілася до реальної національно-освідомлюючої праці між своїм народом, то мабуть і статистика на західно-українських землях виглядала б інакше: замість русинів, руських, старорусинів, лемків, булаб одна нація — українська.

Самими голими, хоч і голосними фразами, держави й революції ніхто не зробив і не зробить...

Таж генерація, що брала активну участь у національно-визвольній боротьбі в 1917—1920 рр. не боїться від об'єктивної історії білизни своєї праці, але жадною працею, крім голосних хіба фраз, не може виказатися покищо порозумілою генерація української інтелігенції, ота молодь, що поучує й картає старшу генерацію за змарнований національний зрив, але сама нічого реального й конструктивного не робить.

Мих. Останович.

Від Редакції: Термін „руський“ тут подають не в значінні „руський“.

Астрономічна обсерваторія в Карпатах.

Найбільша астрономічна обсерваторія Польщі буде на Піп Івані.

Варшавський „Кур'єр Поранни“ приніс недавно цікаву вістку про задуману будову астрономічної обсерваторії в Карпатах. Зі спеціального інтерв'ю представника цього щоденника з дир. Астрономічної Обсерваторії у Варшаві, проф. М. Каменський довідуємося такі подробиці цього проекту:

Обсерваторію будуватимуть на горі Піп Іван (в „Кур'єрі“ ця гора названа „Попіване“ й у скобках пояснено „Розспіваний“ — теж доказ на освіту редакторів). Збудована на висоті 2000 м., буде вона одною з найбільших обсерваторій Європи та більш висунута на південь, як Відень. Будову обсерваторії фінансує ЛОПП при допомозі військового міністерства та Т-ва Приятелів Гуцульщини, що має вивільнювати будову внутрі. Значіння тієї станиці для летуїства, зокрема того, що відбуває далекі подорожі, величезне: вона обслуговуватиме не тільки атмосферичні опади і їх перспективи, але й вестиме досліди над космічним промінням і гелем, що з огляду на високе положення обсерваторії буде доволі легке.

Будову обсерваторії вже розплановано. П почнуть шойно в черговому році. Вона буде з місцевого каменя, вилонена внутрі деревом та матиме водопроводи, електрику, центральне опірівання й каналізацію. Очевидно — будувати це все на такій висоті буде важко й вимагатиме воно багато праці. З научного вивідування обсерваторії буде найважливіший астрограф зі соною на 25 см., що дасть змогу обсервувати зорі 15 величини. Цей астрограф буде найбільший з усіх, що є в Польщі і ним можна буде обсервувати яких 100 мільйонів зір (досі тільки 10 мільйонів).

Ці обсервації будуть відбуватися при допомозі світлин, що їх розсилатимуть научним установам Польщі й закордону, а будова астрографа, мабуть у Німеччині, потриває яких 12—14 місяців, так що найкраще буде можна обслуговувати небо шойно під кінець чергового року. Крім цього обсерваторія матиме й інші научні приладдя.

Очевидно, обсерваторія матиме постійний штаб учених і співробітників, а теж усі члени Польщі зможуть у ній робити свої досліді, для чого будуватимуть біля неї окрему гостиницю.

Перша астрономічна обсерваторія в Карпатах — справді цікава справа. (ак.)

На глибокій воді.

Не найгірший спосіб, якщо хочемо навчити когось плавати, кинути його на глибоку воду.

В практиці є так дослішно. Це значить: м'як сина по замірам, не заміри по силам.

Однак в житті людина не завжди має віддати держатися цієї тези. Боїться за недалекого ризика. Навіть у сподіванні дуже великих користей боїться заризикувати все, що має.

Але якщо ризик невеликий, а дуже багато можна získати? Кожний розумний признає, що тоді треба не робити.

Так власне є в Державній Лотерії. Ризик мінімальний. Четверга доходу 10 зок., п'ятий дохід 10 зок., а виграти можна 100.000 зок.

В III, класі, якої тиґнення зачинається 13. серпня, великих виграшів по 100.000 і 50.000 зок. є по три крім цього багато інших виграшів. Загальна сума виграшів 1.991,7 зок.

Сокальський староста не дозволяє вести дитячих садків.

Кружки „Рідної Школи“ в Белзщині старалися про дозвіл на ведення дитячих садків. Усі кружки, як один, дістали відмову в відповідь ось такого змісту:

Starostwo powiatowe Sokalskie
Nr. BP. 6/64/35.

Sokal, dnia 12. VI. 1935.

Do Zarządu Stow. „Koło Rідnej Szkoły“

w Oserdowie

do rąk Wieleb. Ks. Harjona Gely w Belzie.

Na zasadzie art. 2. rozpr. Prez. Rz. P. z dnia 22. kwietnia 1927 o nadzorze i kontroli nad działalnością instytucji opiekuńczych (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 354) odmawiam wydania tamt. Zarządowi zezwolenia na prowadzenie w miejscowości Oserdów ogródka (sadzki) dziecięcego i zakazuje jego prowadzenia, ponieważ zgłoszone kierownictwo tegoż ogródka nie daje rękojmi, że dzieci uczęszczające do sadków dziecięcych będą wychowywane w duchu lojalnym do Państwa Polskiego i że nie będą podlegały wpływom szkodliwym z punktu widzenia interesu państwowego.

Od tego orzeczenia wolno wnieść odwołanie do Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie za pośrednictwem tut. Starostwa w ciągu dni 14-tu, licząc od dnia następnego po dniu doręczenia.

Starosta powiatowy:
Kostolowski.

У всіх відповідях староство аргументує, що „кierownictwo tegoż ogródka nie daje rękojmi...“ В деяких селах, як нпр. в Осердові, ще не було навіть заповдано, хто буде вести садок, але відповідь прийшла така сама, як до всіх інших.

На цей рік у Белзщині не буде ані одного садка. В Сокальщині дозволило староство на садки тільки в кількох селах.

При початках звапнення кровноносних посуд, якщо вживаємо природної гіркої води **Franciszka-Józefa**, дістаємо регулярне випорожнення й обниження високого тиснення крові. — Поручають її лікарі.

НАРАДА ПРЕМ. ЛЯВАЛЯ З НІМЕЦЬКИМ АМБАСАДОРОМ.

ПАРИЖ, 27. 7. ПАТ. Прем. Лявалья прийняв на аудієнції німецького амбасадора Кестера.

СТРАЙК ШОФЕРІВ У ЛЬОНДОНІ.

ЛЬОНДОН, 27. 7. ПАТ. Нині застрайкувало 2350 шоферів і службовиків льондонських автобусів. Стоїть 500 автобусів і 17 гаражів. Причиною страйку є справа поділу годин праці.

ТАЙНІ МАГАЗИНИ ЗБРОЇ У НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, 27. 7. ПАТ. В округах Людвікслюст і Пархім та в місті Варен поліція перевела основні ревізії в усіх членів розв'язаної організації Штальгелму. Досі найшли велику кількість криків, військових револьверів та муніції. У зв'язку з цим арештували кількох штальгельмівців.

НОВИНКИ

— Косметичний кабінет „Дістінкшн“, Коперника 42а, тел. 272-18, відчинений ціле літо. Ціни значно знижені. Новість: артистична регуляція брів автоматичним апаратом (без болю). Крашення брів гарантовано нешкідливими препаратами. 755

— Всі панове вдягаються у кравецькому салісці Григорія Ключа, Академічна 14. 8—10

— На волі. Після вісім і піврічного pobutu у в'язницях Львова й Равича виїшов на волю дня 25. липня ц. р. політичний в'язень п. Василь Атаманчук, засуджений у 1927 р. на 10 літ в'язниці. На основі амністії подарували йому півтора року.

— Українка. В найновішій книжці англійського журналу „The Slavonic Review“ (ч. 40) є поміщена стаття д-ра Миколи Андруска п. н. „Український рух у Галичині“, в якій автор подає історію галицько-українських національних змагань у 1772—1906 рр. (продовження цієї статті появиться в наступній книжці, де будуть обговорені дальші події). Знову проф. Олександр Шульгин подає в цій самій книжці некролог Михайла Грушевського.

— Захист ім. св. Йосафата. При вул. Замковій ч. 11 у Львові є наш захист ім. св. Йосафата, призначений для старих німецьких жінок. Якщо якась старенька жінка хотіла туди дістатися, нехай напише до захисту та пришле марку на відповідь. По одержанні запиту й марки упрва за-

Тому три останні

вистави

Всі навіть найвеселіші авантюри мають свій кінець

„Авантюри в раю“

три останні вечори гумору в Театрі Ріжнородностей

ВІДГУКИ ДНЯ.

Недалеке далеко.

День 10. вересня 1917 року. Скільки літ, скільки аміні!

Деятого, при раннім вв'їті в команді, дістав я наказ від отамана Коссака: „Пане хорунжий! зберетесь в тієї хвилі і поїдете зі мною в делегації від Стрільців на привітання Митрополита Шептицького!“

Мало було таких приемних наказів за війни і мало котрий я виконував з таким поспіхом. А ще як глянув на свою нову блузу, що аж пицала, щоби врешті вийти на світ, то серце в мені скакало з радості. Ех та парадна блуза з 1917 року! Трошки довша як буденна, а галтованими трикутниками в стані, а кишенями статтями по найновішим приписам Левка Лепкого! Намозлився на неї полковий майстер кравецький Дуфанець, бо я автор і власник і майстер прикладала до неї особливі вимоги. Мала бути зразком старшинської стрілецької блузи... до часу нових змін вічно творчого Львова.

А потім їзда.

Не залізницею, а повозом. бо якимсь розклад поїздів не підходив. З Миколаєва до Львова — дві години. Коні добрі, то й по розбитій гарматами дорозі почувалися, а здоров'я в нас не те, що нині, то й таку їзду витримали.

У Львові був уже Василь Вишиваний. Заїхав до готелю Жоржа, що й планувалося по громадці шівацьких і по почетних стійках коло входу. Всемогуче золоте руно, що висіло на шиї молодого, все всміхненого сотника кінноти, витягло в струну старих генералів, згинало в „штири потібелі“ ще старших урядовців.

Але нині золоте руно не приїхало по почесі. Воно навіть сховалося під край блузи, щоб

не стягати на себе очей. Василь Вишиваний приїхав витати Митрополита Шептицького.

Завтра вертається у свій престольний город царський в'язень, що три роки перебував на заслання: далеко від тих, яких останній раз кріпив словом і приміром у Волоській Церкві в 1914 році.

Площа перед Головиним Двірцем забита людьми: Достойники, делегації, громадянство. А над тим усім темна, глибока, сочиста синява осіннього неба і радісний, святочний патрії. Товпа навіть не шумить як звичайно, а мовчки відкидає очі на двері, обставлені достойниками, на стоди, застелені килимом.

Ось!...

В дверях ставала висока постать Митрополита. Те саме всміхнене лице, ті самі сірі проналіви очі з під брів, тільки борода довша і біліша, тільки плечі більш пригнуті. Особисті переживання, загальне лихоліття... Але є ще надії, може більшій як у 1914 році. Обриваються торні хмари, а іза них визирають далекі-далекі обрії, що їх на початку війни і при погоді невидно було...

Авто з Митрополитом поволі посувається в місто. За ним делегації, а по боках товпа. Людям прибитим, визнаженим війною здавалося, що це хто зна, чи не показник кінця страхоті. Людям, переслідуванім за національність радісно було, бо ось перед ними символ побіди над гордим заїздником...

Авто котилось. товпа йшла — аж до брам столиці галицької митрополії — до Святого Юра.

Ще довго шуміли тисячі під святоюрською горою, заки освільнили з думкою: „Вірнувся“...

Гей, гей! Скільки літ, скільки аміні!...

Ні золотого руна, ні стрілецьких блуз...

І обрії чогось заснувалися мрякою...

Тільки на престолі — Митрополит...

Галактион Чинка.

хисту негайно подасть відповідь та умовини, на яких може прийняти дотичну особу до захисту.

— Урядові години окружних виборчих комісій у Львові. Обі окружні виборчі комісії на місто Львів чч. 70 і 71 почали вже урядувати. Обі комісії урядують при вул. Булярда ч. 2, III, ч. тел. 241-06. Урядові години від 9—13-ої і від 18—19.

— Гостре стріляння на Замарстинові. В дні: 1, 2, 3, 5, 7, 8, 10, 12, 14, 17, 19, 21, 22, 24, 26, 28, 29 і 31. серпня ц. р. відбудеться гостре стріляння на військовій стрільниці на Замарстинові. Загрожену смугу будуть берегти військові стійки, які видаватимуть відповідні прикази, до яких повинні пристосуватися всі прохажі.

— Львівська хроніка. Поліція арештувала масарів В. і Д. Лучкевичів, Франца Кранца за те, що потайки різали безроги і телята і на м'ясі прибивали фальшиві печатки міської різні. Міська різня має кілька тисяч шкоди. — Робітники більших львівських пралень, які страйкують вже кілька днів, почали голодувати.

— Ліцитація 29 більших земельних маєтків. У перших днях вересня ц. р. відбудеться ліцитація 29 більших земельних маєтків, які є власністю гр. Ст. Баденія, гр. Ст. Голуховського, гр. Дунин-Борковського, гр. Каморовської та інших. Ці маєтки виставило на ліцитацію кредитове т-во земське у Львові за довги 14 мільонів золотих.

— Спортівці злодіями. Прокуратура при окружнім суді у Станиславові аладила акт обвинувачення проти жидів Зайхмера і Фогля, які вкрали цуклюстий в жидівським спортивім товаристві „Менора“, щоб могли вести протидержавну акцію.

— В'язень фальшував гроші. Поліція Домбровського басейну схопила ватагу фальшивників грошей. На полях коло Домброви поліція арештувала Антонину Карбовнік з Домброви, її сина Мечислава, та Єлисавету Бохенек і забрала 60 фальшивих п'яти золотихих монет і 23 фальшивих 10 золотихих монет. Арештований Мечислав Карбовнік дістав відпустку з в'язниці і взявся негайно до фальшування грошей.

— Два конгреси. Одночасно з конгресом „Пакс Романа“ відбудеться в Празі від 1. до 4. вересня ц. р. конгрес секції сепіорів „Славія Католика“. На конгресі будуть обговорювати засади практичної співпраці слов'янських католиків на полі релігійнім, культурнім і суспільнім. Реферати поділено так: 1) релігійне зєднання (реферат — слов'янці, коррєферат — хорвати), 2) культурна праця (реферат — поляки, коррєферат — українці), 3) суспільні питання (реферат — чехи, коррєфе-

рат — словаки). У програмі конгресу є також прогульки до Старого Болєслава, до Оломунця і до Братислави. Зголошення на конгрес приймає й уділяє всяких інформацій у зв'язку з конгресом

— Театральнo-музичний фестиваль у Зальцбургу. Від кількох літ відбуваються в одному з найкращих австрійських міст, Зальцбургу, величаві святочні театральні вистави і концерти при спілчучасті найвизначніших сил. Іх влаштує окремий комітет, за яким, як кажуть, стоїть австрійський уряд, що використовує кожну можливість робити пропаганду обидній австрійській державі, — тимбільше, коли така пропаганда приносить гроші. В цьому році знову відбувається в Зальцбурзі — саме в цьому часі — театральнo-музичний фестиваль. В його програмі знову інсценізують Макс Райнгард пєси під відкритим небом, на фоні зальцбургської катедрі: в музичній частині фестивалю головну роль гратиме цього року новий директор віденської опери, знаменитий диригент Фелікс Вайнгартен, який диригуватиме операми Моцарта і кількома концертами. Крім нього диригуватиме одним концертом Еріх Клайбер, а оперою „Фіделіо“ (Бетговена) і „Фальстаф“ (Верді) — сам Артуро Тосканіні, найбільший сучасний диригент світа. Тимбільше вражає вістка, що велика італійська співачка Дусоліна Джаніні, яка мала співати головну роль у „Фальстафі“ — в останній хвилині відмовилась від спілчучасті, мотивуючи відмову буцімто нездоров'ям.

— Метеорологічна станція на північній бігуні. Большевицький уряд організує на північній бігуні метеорологічну станцію. Керманцем буде проф. Отто Шмідт. Дослідники залишаться на бігуні цілий рік у будинку, харчі доставлятимуть літаки.

— Страшна самоходова катастрофа. На большевицько-турецькому кордоні дійшло до великої самоходової катастрофи недалеко Портсі. Автобус з 20 пасажирами, між якими було кількох вищих урядовців, зломив бар'єру і залетів у проласть з висоти 5 метрів. Згинуло 5 осіб, ранених перевезли до турецького шпиталю.

— Тайна радіостанція в ССР. Большевики шукають завзято за тайною висильною радіостанцією, яка веде завзяту протибольшевицьку кампанію. В останніх днях заповідач невідомої радіостанції починав авдіцію словами „Боже, царя храни“, опісля виголошував гостру промову проти большевицьків, яку кінчив словами: „Ми домагаємось смерті Сталіна і привернення на-

З друкарні Вид. Спільни „Діло“. Львів. Ринок 10